

Nemes Nagy Ágnes

Onagy Zoltán, h, 08/23/2010 - 07:00

- [Bőség zavara](#) [Nemes Nagy Ágnes](#)

Amikor a politika játékteremként működteti az irodalom speciális terepeit, soha nem tudhatni, hogy pályatévészett író látunk politikusi mellvértben, [vagy pályatévészett politikust írómaszkban](#). (Méz a történeten, amit most látunk, miszerint mediaticus riporterek, közszereplők regénysorozatot írnak a magyar valóságról, hogy a delegált brüsszeli démon szerelmes [leányregénnyel rukkoljon elő](#).)

Nemes Nagy Ágnes

Tizenkilenc éve halt meg, nyolcvankilenc volna január 3-án **Nemes Nagy Ágnes**. Ami egyszerre mehökkentő is, meglepő is. Néha sokkal fiatalabbnak gondolom, máskor idősebbnek. De talán közelebb azt mondani szolidan, se nem idősebb, se nem fiatalabb, hanem kortalanabb a folyamatos jelenlévőknél.

Nemes Nagy Ágnes *a* szép arc. A néhány hónapnyi belenyugvó küzdelem a Babitsról írott *A hegyi költő* című (megkerülhetetlen), és egyéb esszéivel, azután a félévenként megjelenő *Magvető Újhold*, és egy súlyosan árnyaló [Eörsi cikk](#) 2004 nyaráról, ami után és miatt előről kellett volna kezdeni mindent, amit addig érvényesnek gondoltam Nemes Nagy Ágnessal kapcsolatban.

Arra már nem jut energia. Csak valamiféle konklúzióra jut: hiába nézünk, alig látunk, hogy hiába látunk, a belső információk tizedét is alig értjük valódi összefüggéseiben.

De a legfontosabb: amikor a politika írja egy-egy kor irodalmát, abban az irodalomban semmi nem tiszta, minden hazug és bonyolult (gondolj, kedves Olvasó, a megkerülhetetlen és megbocsáthatatlan Tar Sándor mizériára).

Amikor a politika játékteremként működteti az irodalom speciális terepeit, soha

nem tudhatni, pályatévészett íróként látunk politikusi mellvértben, vagy pályatévészett politikust írómaszkban. (*Méz a történeten, amit most látunk, miszerint mediatisztikus riporterek, közszereplők regénysorozatát írják a magyar valóságról, hogy egy delegált brüsszeli démon szerelmes leányregénnyel rukkoljon elő.*)

De nem is így. Nem gondolok politikai mákonyra, amikor Nemes Nagy Ágnes lekerül a polcra. Ha mégis, az nem ugyanaz, mint amikor a szereplő saját bőrén, saját életével szenvedte meg. Bizonyos szövegeknél rábízom magam az opusra. Nem tehetek mást.

O. Z.

NNÁ Budapesten született 1922. január 3-án. 1939-ben a Baár–Madas Református Leánylíceumban kitüntetéssel érettségizett. Ezt követően a Pázmány Péter Tudományegyetem magyar–latin–művészettörténet szakos hallgatója, s itt szerzett diplomát 1944-ben. Egyetemi éveiben munkakapcsolatba került Szerb Antallal és Halász Gáborral.

Diákkorától kezdve írt verseket, folyóiratokban 1945-től publikált. Első verseskötete 1946-ban jelent meg. 1946-ban lépett be a Magyar Írószövetségbe, később tagja volt a Magyar PEN. Clubnak is. Ez évben alapította – férjével közösen – az Újhold című irodalmi folyóiratot, amely csak 1948 őszéig jelenhetett meg, de betiltása után mintegy emblémája lett a babitsi Nyugat eszmeiségét és minőségigényét vállaló írói-irodalmi törekvéseknek. 1947-1948 között augusztusáig ösztöndíjjal a Római Magyar Akadémián illetve Párizsban tartózkodott tanulmányúton.

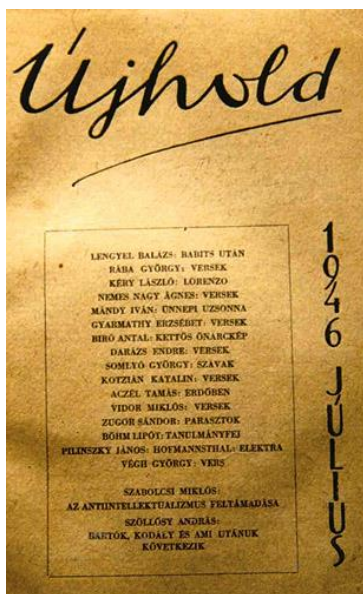
Elsőrendűen francia és német nyelvű műveket fordított (így Corneille, Racine, Molière drámáit, Victor Hugo, Saint-John Perse verseit, Rilke és Bertolt Brecht műveit), de antológiákban számos egyéb és más nyelvből is készült fordítása megjelent. 1946-tól a Köznevelés című pedagógiai folyóirat munkatársa volt, 1954-1958 között pedig a budapesti Petőfi Sándor Gimnázium tanára. 1958-tól szabadfoglalkozású író.

A költői életmű terjedelmét és a kötetek számát tekintve keveset publikált. További új

verseit az 1967-es Napfordulóban, majd pedig három gyűjteményes kötetének egy-egy új ciklusában adta közre.

Költői munkája mellett a magyar esszéirodalom kimagasló művelője volt. 1975-től kezdődően több kötetben publikálta esszéit, verselemzéseit és a vele készült interjúkat. Önálló kötetet szentelt Babits Mihály költői portréjának. Műelemzése, a költészet rendeltetéséről, a vers belső természetéről szóló írásai a szakszerűség és az érzékletes, sőt élvezetes eleven szemléletesség példái, a tárgyszerűség és személyesség finom ötvözetének mintái.

Az 1970-es, 1980-as években mértékadó és meghatározó személyisége lett a magyar irodalmi életnek. Kapcsolatot tartott a magyar irodalmi emigráció számos jeles tagjával is. Több ízben képviselte hazája irodalmát külföldi felolvasó esteken és nemzetközi írótalálkozókon, 1979-ben pedig 4 hónapot töltött Iowában, az egyetem nemzetközi írótáborában.

1986-ban Lengyel Balázssal közösen – almanach formában – újraindította az Újholdat. A 12 kötet arról tanúskodik, hogy Nemes Nagy Ágnes az Újhold-eszme megvalósítását életműve részének tekintette. Élete utolsó évében meghívott alapító tagja lett a MTA-n belül szerveződő Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémiának. 1998-ban a Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány Nemes Nagy Ágnes Emlékdíjat alapított a magyar esszéirodalom legjobbjainak elismerésére, a díjat először 1999-ben ítélték oda három személynek. (1172)

